

PSYYKENLÄÄKKEET

— Mielialantasaajalääkkeet

KESKEISET LÄÄKEAINERYHMÄT

1. PSYKOOSILÄÄKKEET
2. MASENNUS- ELI DEPRESSIOLÄÄKKEET
3. MIELIALANTASAAJALÄÄKKEET
4. AHDISTUSLÄÄKKEET
5. UNI- JA NUKAHDUSLÄÄKKEET

3. MIELIALANTASAAJALÄÄKKEET

- **KAKSISUUNTAISEEN ELI BIPOLAARISEEN MIELIALAHÄIRIÖÖN LIITTYY MASENNUS- JA MANIA TAI HYPOMANIA VAIHEET.**
- **MANIAVAIHEELLE TYYPILLISTÄ OVAT MIELIALAN HUOMATTAVA KOHOAMINEN, PUHELIAISUUS, HUOMATTAVA AKTIIVISUUS, AJATUSTEN TULVA, ITSETUNNON KOHOAMINEN, UNEN MÄÄRÄN VÄHENEMINEN, KESKITTYMÄTTÖMYYS, TUHLAILU, HYPERSEKSUAALISUUS JA IMPULSIIVISUUS.**
- **HYPOMANIA ON MANIAA LIEVEMPI VAIHE. MANIA JA HYPOMANIAVAIHE EDELTÄÄ TAI SEURAA USEIN MASENNUSVAIHETTA.**
- **KAKSISUUNTAISEN MIELIALAHÄIRIÖN MASENNUSVAIHEIDEN HOIDOSSA VÄLTETÄÄN MASENNUSLÄÄKKEIDEN KÄYTTÖÄ, EIKÄ NIITÄ MIELELLÄÄN SAA KÄYTTÄÄ ILMAN SAMANAIKAISTA HOITOA MIELIALANTASAAJALLA.**
- **NYKYKÄSITYKSEN MUKAAN TRISYKLISIÄ MASENNUSLÄÄKKEITÄ EI TULISI KÄYTTÄÄ LAINKAAN.**

LITIUM

- **LITIUM ON VANHIN KÄYTÖSSÄ OLEVA PSYYKENLÄÄKE.**
- **SITÄ KÄYTETTIIN MANIAN JA MASENNUKSEN HOITON JO 1800 LUVUN LOPULLA, JA UUELLEEN SEN ANTIMAANINEN TEHO KEKSITTIIN 1949.**
- **SE ON EDELLEEN KAKSISUUNTEISEN MIELIALAHÄIRIÖN PERUSLÄÄKE SAIRAUSJAKSOJEN ESTOHOIDOSSA.**

LITIUM

- **LITIUM ON TEHOKAS LÄÄKE KAKSISUUNTAISEN MIELIALAHÄIRIÖN MASENNUS- JA MANIAVAIHEIDEN HOIDOSSA JA ESTOSSA SUURELLA OSALLA POTILAISTA.**
- **LITIUMIN TEHO MANIAAN ILMENEE ASEITTAIN 7–21 VUOROKAUDEN KULUESSA.**
- **LITIUM ERITTYY MELKO TÄYDELLISESTI VIRTSAAN JA SEN TERAPEUTTINEN LEVEYS ON KAPEA. SIKSI LITIUMIN PITOISUUSMÄÄRITYKSET JA MUNUAISTEN TOIMINNAN SÄÄNNÖLLINEN SEURANTA VERIKOKEILLA OVAT TÄRKEITÄ.**
- **KETIAPIINI ON YLEISIN KAKSISUUNTAISEN MIELIALAHÄIRIÖN HOIDOSSA KÄYTETTY LÄÄKE, MUTTA SEN ON TODETTU VÄHENTÄVÄN UUSIA SAIRAALAHOITOJA HYVIN VÄHÄN.**

EPILEPSIALÄÄKKEET

- **MONET EPILEPSIAN HOITOON ALUN PERIN KEHITETYT LÄÄKKEET OVAT OSOITTAUTUNEET TEHOKKAIKSI MIELIALAA TASAAVIKSI LÄÄKKEIKSI MYÖS MANIAN HOIDOSSA SEKÄ KAKSISUUNTAISEN MIELIALAHÄIRIÖN SAIRAUSJAKSOJEN VÄHENTÄMISESSÄ.**
- **KARBAMATSEPIINI ENSIMMÄINEN ANTIEPILEPTI, JOKA TODETTIIN TEHOKAAKSI MYÖS KAKSISUUNTAISEN MIELIALAHÄIRIÖN HOIDOSSA. SEN ERILAISET YHTEISVAIKUTUKSET MUIDEN LÄÄKKEIDEN KANSSA OVAT VÄHENTÄNEET KUITENKIN SEN KÄYTTÖÄ.**
- **OKSKARBAMATSEPIINIA ON HOITOVAIKUTUKSELTAAN KARBAMATSEPIININ KALTAI. ETUNA OVAT VÄHÄISEMMÄT YHTEISVAIKUTUKSET MUIDEN LÄÄKKEIDEN KANSSA.**

LÄHTEET

- Huttunen M & Socada L. 2017. Psykykenlääkkeet ja niiden käyttö. Duodecim. Helsinki.
- Huttunen M. 2017. Masennuslääkkeiden haittavaikutukset. Lääkkeet mielen hoidossa.
- Huttunen M. 2018. Psykykenlääkkeet. Lääkärikirja Duodecim.
- Leinonen E, Lepola U ja Koponen H. DUODECIM. 2000;116(24):2855-2864.
- Kuusamo J. 2017. Psykykenlääkkeet. Helsingin yliopiston Koulutus- ja Kehittämispalveluiden toteuttama ja Opetushallituksen rahoittama Opi lääkkeistä – hanke ja Gerontologisen hoitotyön opetuksen kehittäminen –hanke.
- Partonen T. Sosiaalilääketieteellinen aikakauslehti 2011: 48 123–127.
- <https://sites.google.com/site/laeaekehoidonperusteet/asiakkaan-ohjaaminen/psykykenlaeaeckeet>
- [https://www.tays.fi/fi-FI/Ohjeet/Potilasohjeet/Psykiatria/Kaksisuuntaisen_mielialahairion_hoidossa\(36767\)](https://www.tays.fi/fi-FI/Ohjeet/Potilasohjeet/Psykiatria/Kaksisuuntaisen_mielialahairion_hoidossa(36767))
- https://www.valvira.fi/terveydenhuolto/hyva-ammattinharjoittaminen/laakehoito/bentsodiatsepiinien_maaraaminen_2
Päivitetty 17.6.2020.
- <https://www.duodecim.fi/2018/03/08/suomalaistutkimus-litium-edelleen-paras-laake-kaksisuuntaiseen-mielialahairioon/>
- https://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_artikkeli=dlk00412
- https://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_artikkeli=lam00042
- https://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_artikkeli=lam00049